

**Рівненський державний
гуманітарний університет**

**Актуальні питання
психологічної науки**

**Альманах студентського наукового
товариства**

Випуск 15

Рівне - 2021

ББК 88

А 43

УДК 159.9

Актуальні питання психологічної науки: Альманах студентського наукового товариства. Рівне, 2021. Вип. 15. 140 с.

Головний редактор:

Ямницький В.М. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ.

Редакційна колегія:

Воробйов А.М. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Главінська О.Д. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Павелків В.Р. – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету РДГУ;

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, академік АВШ, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології, директор Інституту психології та педагогіки РДГУ, перший проректор РДГУ;

Хупавцева Н.О. – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Романюк В.Л. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Савицька О.Г. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ.

Друкується за рішенням вченої ради РДГУ (протокол № 12 від 29 грудня 2021 р.)

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

особистість їх дотримується, тим впевненіше вона почувається в психологічній структурі групи. Чим більше особистість їх дотримується, тим впевненіше вона почувається у групі. Проте високий статус забезпечується не тільки повагою кожного члена групи до конкретної людини, а й знаннями того, що інші поважають її, що ця людина користується загальною повагою [2, 57].

В.Б.Ольшанський під статусом розуміє елементарну одиницю соціальної системи, певне місце у структурі синхронних зв'язків між учасниками спільної діяльності. Статус, на його думку, знеособлений – він залежить не від якостей людини, а від умов і характеру самої діяльності [1, 249].

Статус характеризується не тільки відносною стабільністю, а й динамічністю, рухливістю, пов'язаними зі зміною обставин життя, власною поведінкою і діяльністю особистості. Бажаний соціальний статус забезпечується значною мірою завдяки власним особистісним якостям, а не особистісний чинник, хоч і відіграє важливу роль у первинній соціалізації, не визначає автоматично місця особистості в суспільстві.

Список використаних джерел:

1. Кричевский Р. Л. Социальная психология малой группы.[Учебное пособие для вузов] / Р. Л. Кричевский, Е. М. Дубовская. – М. : Аспект–Пресс, 2001. – 318 с
2. Невідома Я. Соціальний статус: сутність, структура та чинники детермінації / Я. Невідома. // Психологія. Педагогіка. Соціальна робота. Вісник КНУ імені Тараса Шевченка. – 2010. – № 2. – С. 56-59.
3. Як допомогти сором'язливому підлітку: Психокорекційна програма // Психологічна газета. – 2005. – 12 лютого – С. 1-32.

УДК 159.922

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Посохова Лілія, здобувач ОС «бакалавр», 4 курс, РДГУ

Керівник: Камінська О.В., доктор психологічних наук, професор

Цінності – це специфічні соціальні визначення об'єктів навколишнього світу, що відображують їх позитивне або негативне значення для окремої людини або суспільства. Зовні цінності виступають як властивості предмета чи явища, проте вони становлять його сутність не від природи, не завдяки

внутрішній структурі об'єкта самого по собі, а тому що він є залученим у сферу суспільного буття людини і носієм певних соціальних ознак [3].

Ціннісні орієнтації, виступаючи одним із центральних особистісних утворень, виражають свідоме ставлення людини до соціальної дійсності і в цій якості визначають широку мотивацію її поведінки й діяльності [2].

Студентська молодь психологічно готова і мотиваційно прагне до переоцінки і прийняття нових цінностей. Вищий рівень в ієрархічній системі цінностей посідають ціннісні орієнтації. Ціннісні орієнтації це спрямованість особистості на засвоєння певних цінностей для задоволення своїх потреб. У ціннісних орієнтаціях цінність виконує роль своєрідного орієнтира і відповідного регулятора поведінки й діяльності людини в предметній і соціальній дійсності. Ціннісні орієнтації – складні утворення, які вбирають у себе різні рівні та форми взаємодії суспільного й індивідуального, є специфічною формою усвідомлення особистістю навколишнього світу, свого минулого і майбутнього, сутності свого власного «Я» [1].

Процес засвоєння студентами цінностей і їх перетворення в змістовні елементи ціннісних орієнтацій представляється у вигляді трьох взаємопов'язаних етапів: на першому етапі відбувається переоцінка цінностей та ідеалів, якими керувалася особистість в довузівському періоді; на другому етапі засвоєння цінностей здійснюється не тільки шляхом утворення цілісних функціональних одиниць, а й комунікативних через засоби масової інформації, лекційно-практичні заняття, самоосвіту; необхідною умовою, основою третього етапу, є процес формування ціннісних орієнтацій, виражений в особистому внутрішньому ставленні до об'єктивних умов своєї життєдіяльності [1].

До основних компонентів формування ціннісних орієнтацій Є.Н. Шиянов відносить когнітивний, емоційний і конативний. У когнітивному компоненті найбільш яскраво проявляється суб'єктивний фактор, який включає особисте ставлення студентів до переоцінки цінностей, подальшому розвитку ціннісних орієнтацій у контексті освіти та самоосвіти, виховання і самовиховання. Важливою умовою в цих процесах є забезпечення позитивної мотивації формування ціннісних орієнтацій. Позитивна мотивація, як психологічний механізм, безпосередньо пов'язана з когнітивним компонентом і створює ніби напружене мотиваційний поле, в межах і під силовим впливом якого детермінує і здійснюється процес розвитку ціннісних орієнтацій студентів [3]. Когнітивний компонент реалізується у взаємозв'язку з емоційним компонентом, який орієнтований на процеси сприйняття, усвідомлення і прийняття особистістю складної системи цінностей. Емоційне переживання може позитивно або негативно впливати на особистість, але ніколи не може бути нейтральним. Емоційний

компонент багато в чому залежить від ставлення студента до навколишнього середовища, емоційного переживання в процесі пізнання, усвідомлення і прийняття цінностей. Найвищий рівень переживань студентів відбувається під час переоцінки цінностей, сформованих у вузівському періоді [3]. Конативний компонент є важливим показником рівня розвитку ціннісних орієнтацій студентів, які відображаються в їх поведінці, діях і вчинках. Усі компоненти структури ціннісних орієнтацій тісно взаємопов'язані між собою [3].

Студенти виявляють реалістичність у життєвих домаганнях, пов'язаних з майбутньою професійною діяльністю і сім'єю. Однак у сфері освіти, соціального просування і матеріального споживання їхні домагання є менш реалістичними. Більш високий рівень домагань в цих сферах не завжди підкріплюється відповідним професійним спрямуванням [2].

Отже, система ціннісних орієнтацій є однією з базових складових особистості, що визначає її спрямованість та безпосередньо пов'язана з мотиваційною сферою людиною. Система ціннісних орієнтацій відіграє значну роль у формуванні картини світу особистості, представленої в її свідомості, а отже відображує специфіку її світобачення.

Система ціннісних орієнтацій студентської молоді залишається динамічною та підлягає змінам під впливом соціального оточення, суспільних чи життєвих подій, цілеспрямованих впливів.

Список використаних джерел:

1. Жулінська О. В. Формування ціннісних орієнтацій сучасної студентської молоді в психолог-педагогічних умовах. URL: <http://repo.uipa.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2799/1/11zovppc.pdf>
2. Сіпакова О.А. Ціннісні орієнтації студентської молоді //Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. 2014. №3 (24). С. 22-27.
3. Шиянов Є. Н. Психологія і педагогіка розвитку особистості / ред. Є.Н. Шиянов. М. : Іпекса, 2002. 568 с.

УДК 159.962.21:314.037

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ЕМПАТІЇ ОСОБИСТОСТІ

Самойдук Анна, здобувач ОС «бакалавр», IV курс, РДГУ
Керівник: Демчук О.О., кандидат психологічних наук, доцент

Сучасне суспільство відчуває гостру потребу в людях, здатних поділитися з оточенням своїм духовним багатством. Для цього необхідно

Зміст

Вступ	3
Артемова О. Психологічні аспекти грамотного і безпечного використання інтернету	4
Артемова О. Формування ціннісно-сислової сфери здобувачів освіти	6
Камінська О. Вплив дистанційного навчання на соціально-психологічну адаптацію першокурсників	11
Романюк В. Сигнальні системи та психогенні розлади особистості	14
Рудюк О. Дослідження особистісних цінностей суб'єктів освітнього процесу у вищій школі	16
Антонюк Н. Психологічний аналіз мотиваційної готовності дитини дошкільного віку до школи	18
Бажинська Д. Адаптаційний потенціал людини: психофізіологічні аспекти	21
Бернік А. Психологічні особливості самоефективності молоді	23
Болюх Т. Профілактика емоційного вигорання молоді	25
Вітрук Д. Психологічний аналіз креативності сучасних підлітків та юнаків	28
Галушко О. Психологічна профілактика паніки та засоби її подолання	30
Глотова М. Мобінг як фактор прояву агресивності у підлітковому віці	32
Горбатюк О. Вплив міжособистісних стосунків на вирішення конфліктних ситуацій у сучасної молоді	35
Гук В. Розвиток стресостійкості у дітей молодшого шкільного віку як необхідної складової у формуванні соціальної компетентності особистості шляхом використання методів арт-терапії	38
Доля Т. Психологічні особливості проявів прокрастинації у дорослому віці	41
Зайчук Т. Виховні можливості ігрової діяльності у розвитку самостійності в дітей старшого дошкільного віку	43
Захарова Н. Теоретико-методологічні засади проблеми мотивації до лідерства у студентської молоді	46
Замківський І. Метод піскової терапії у сучасній психологічній науці	48
Калюш Р. Особливості мотиваційної сфери майбутніх психологів	55
Камінський А. Стресостійкість як професійно важлива якість психолога	57
Карпова А. Булінг в шкільних колективах: причини виникнення та методи профілактики	60
Кобзар З. Психологічні особливості емпатії студентської молоді	62
Ковтун О. Психологічні особливості поведінки підлітків у ситуаціях булінгу	64
Ковтун С. Особливості емпатійності у підлітковому віці: гендерний	

аспект.....	67
Корчак А. Психологічні особливості впливу емоційної напруги на психосоматику юнаків.....	69
Кот С. Психологічні особливості особистісної конфліктності студентської молоді.....	71
Кохно Т. Освітнє середовище як чинник розвитку стресостійкості студентів.....	73
Лапюк А. Емоційні складові стресостійкості у студентської молоді.....	75
Максимчук М. Вплив тривожності на розвиток комунікативних здібностей у підлітковому віці.....	78
Маркова І. Психологічні особливості розвитку ціннісних орієнтацій у підлітковому віці.....	80
Мартинюк Т. Дослідження темпераменту у студентської молоді.....	83
Мартинюк Т. Тривожність та психічне здоров'я особистості.....	85
Матейук О. Емпатія як психологічне особистісне утворення.....	87
Микитюк В. Теоретичний аналіз проблеми професійного самовизначення у психологічній парадигмі.....	90
Михайлюк Ю. Чинники особистісної конфліктності і способи поведінки юнаків в ситуації міжособистісних конфліктів.....	92
Мягка О. Генезис емоційного інтелекту підлітків.....	94
Новосад Т. Проблеми формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців в процесі професійної підготовки у закладах вищої освіти.....	96
Онищук Д. Мотиваційні чинники розвитку креативності у майбутніх психологів.....	99
Онищук Т. Вплив сімейних конфліктів на особистісний розвиток підлітків.....	102
Подерня Н. Індивідуально-типологічні чинники формування локус контролю.....	105
Полонська В. Спілкування і розвиток особистості.....	107
Посохова Л. Психологічні особливості ціннісних орієнтацій студентської молоді.....	108
Самойдюк А. Психологічні особливості соціальної емпатії особистості.....	110
Самчук І. Психологічні особливості виникнення та корекції особистісної тривожності у ранньому юнацькому віці.....	112
Смаглюк А. Особливості розвитку мислення у молодшому шкільному віці.....	114
Сокотун К. Розробка програми розвитку емоційного інтелекту.....	116
Стрихарчук М. Психологія розвитку міжособистісного спілкування.....	118
Ткачук Л. Психолого-педагогічні особливості навчальної неуспешності.....	

молодших школярів	124
Угнієва С. Психологічний аналіз тривожності у підлітків	126
Царук С. Мотивація та особливості навчальної діяльності у студентської молоді	129
Шоха Т. Психологічні чинники розвитку мотиваційної сфери в молодшому шкільному віці	131
Юсенко В. Роль комунікативної компетентності у розвитку лідерських якостей особистості	133
Зміст	137

Електронне видання

Актуальні питання психологічної науки.
Альманах студентського наукового товариства

Випуск 15

Наукове редагування – проф.. Камінська О.В.
Відповідальний за випуск – проф. Воробйов А.М.

Формат 60x80/16. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк арк. 7,5.

вул. С. Бандери, 12, м. Рівне
Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету